

ฟ้าเมืองทอง

ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๘

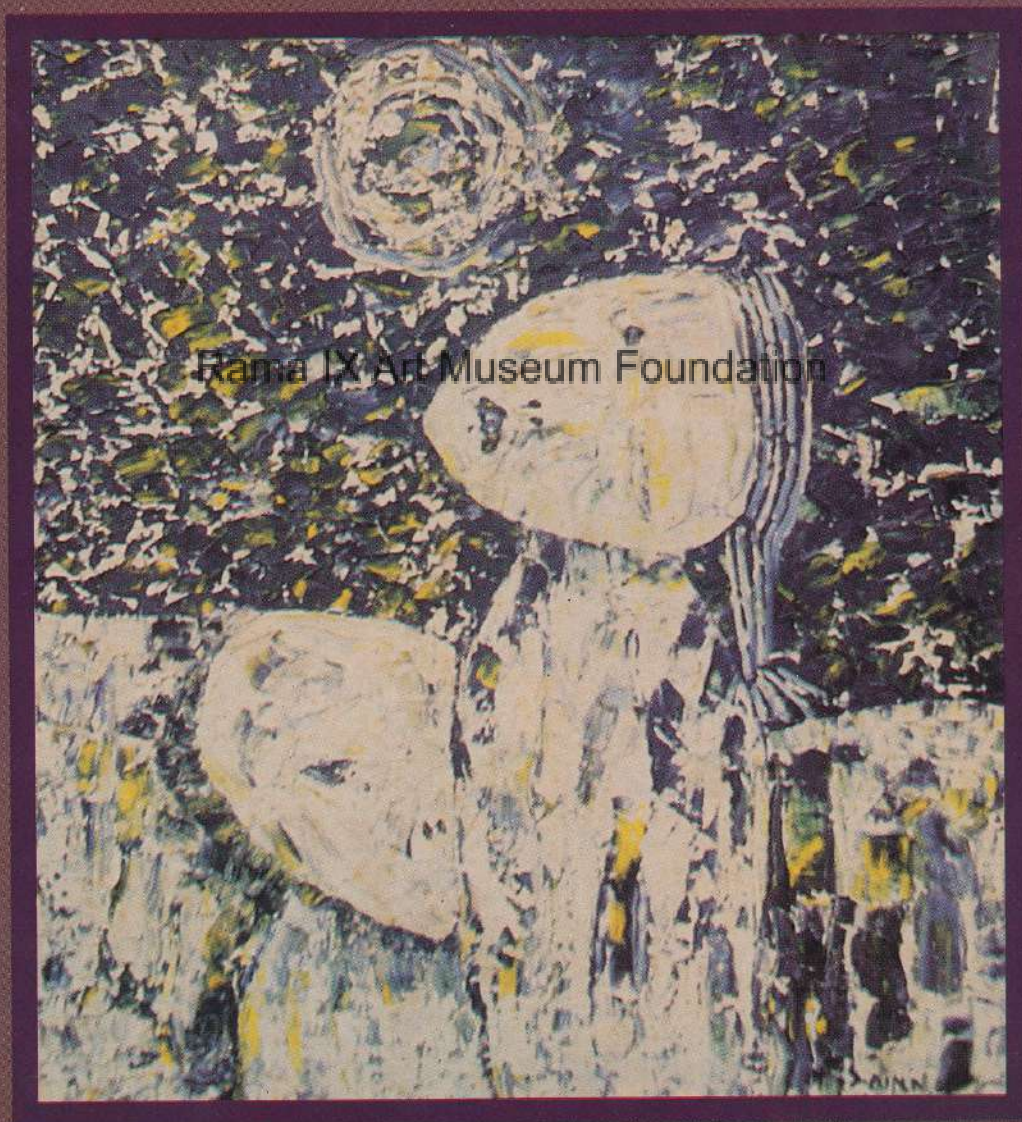
สัปดาห์พิเศษ "เปิดใจวัยรุ่น"

ชวนไปฝึกวิปัสสนาที่ลวิล

ตัดสินสาวไทยวัยสวย

และสัมภาษณ์ มั่นยา

นักเขียนชาวเขื่อน

’รงค์ ถึง คุณชายศึกฤทธิ์
สนทนากับศิลปิน สุเชาว์ ตีฆยตเนต

สุเชาว์ ศิษย์คนเนต

บางสิ่งบางอย่างถูกถ่ายทอดจากปากของชายผู้หนึ่ง ชายในชุดสีเทาขรึม ร่างเล็กผิวดำ และสวมหมวกกลมกลืนกับเสื้อผ้าที่ใส่อยู่ เป็นนิมิต ผมสีดำออกเทาเช่นเดียวกับผิว และไรหนวดเคราที่ขึ้นประกาย บ่งบอกถึงวัยอันล่วงวัยหนุ่ม ผ่านเวลาหลายฤดูกาล ผ่านชีวิตมากมาย ในฐานะศิลปินคนหนึ่งซึ่งทุ่มเททั้งชีวิตให้กับงานศิลปะทั้งกายใจ ความสงบขรึมเยือกเย็นและยิ้มแย้มเมื่อพบปะทักทาย บางสิ่งที่หลบลึกอยู่ในความรู้สึกของเขา และบัดนี้การบ่งบอกถึงเรื่องราวความผูกพันอย่างแนบแน่นระหว่างชีวิตและงานศิลปะอันเป็นสิ่งที่เราทั้งหลายกำลังจะได้รับรู้ได้เริ่มขึ้นอีกราวะหนึ่ง ดูคล้ายกับฤดูกาลที่ผ่านมาเยือนครั้งแล้วครั้งเล่า

ผมได้พบกับอาจารย์ สุเชาว์ ศิษย์

งานของผมนะ...คือส่วน
ใหญ่ผมชอบเขียนรูปปลา
แมว แล็กกี้ เด็ก
มีคนให้ผมเขียนหมานะ
ผมทำไม่ได้ ผมรักหมา
เหมือนกัน แต่ไม่รู้สักพอ
จะเขียนได้

กณศ ในครั้งนี้แถวสะพานหน้าพระลาน
บทสนทนาของเราจึงได้เริ่มขึ้นที่ร้าน
อาหารเก่าติดริ้ววังท่าพระ เพื่อหลบลิ
ความจอแจและร้อนได้ฟ้าปลอดเมฆ
แห่งเดือนเมษาของกรุงเทพฯ ผู้คนยังคง
ดูบางตาสำหรับเวลาก่อนเที่ยงวันนั้น
หลังจากได้พูดคุยกันถึงเรื่องราวอัน
คุ้นเคยพักหนึ่ง จึงได้มาถึงสิ่งทั้งหลาย
อันเป็นที่มาของชีวิตและงานของศิลปิน
ท่านนี้

“งานของผมนะ...คือส่วนใหญ่ผม

ชอบเขียนรูปบ้าน ปลา แมว แล็กกี้.. เด็ก”

อาการสงบเรียบปรากฏชั่วครู่
ดังว่าจะครุ่นคิดบางสิ่งบางอย่างที่ผ่านมา
“นี่แหละพวกนี้ อย่างการประ
กวดแห่งชาติครั้งนี้ผมก็เตรียมไว้ รูปปลา
รูปแมว คนกินเหล้า...ผมชอบนะเหล้า
แต่ไม่กินมาก ชอบดูขวด ดูสีของมัน
อะไรต่างๆ นี่...นี่ใจผมก็เตรียมมา
เหล้า...”

นั่นหมายถึงเหล้าฝรั่งเก่าเก็บครึ่ง
ขวดในตู้กระดาดบนโต๊ะที่เตรียมมา
สำหรับวันนี้โดยเฉพาะ และเหมือน
หนึ่งว่าจะเป็นส่วนของการเริ่มต้นที่ดี
ในการพูดคุยวันนี้ และแล้วเรื่องราว
ของงานศิลปะจึงถูกสานต่อด้วยการบอก
เล่าอย่างแม่นยำ

“ผมเขียนบ้าน...บ้านนี้หมายถึง
ผมเป็นคนไม่มีบ้าน เปลี่ยนงานบ่อยๆ
ผมเปลี่ยนงานมาแล้ว ๑๓ ครั้ง ไม่มี
หลักฐานแน่นอนมันฝังใจผมอยู่นะ มัน
รุนแรง” *อันไร?*

สายตากู่นั้นเหม่อลอยไปกับบาง

✓ สุนทรภู่

สิ่งบางอย่างในความคิดคำนึง

“แล้วก็เด็กนี่...ผมเป็นคนที่รักเด็กมาก โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง...เด็กผู้หญิงไว้ผมเปียชอบมาก ผมก็เขียน อันนี้ผมตอบไม่ได้นะว่าทำไม ถ้าใครถามผมรู้สึกอย่างไรชอบกินอะไรสักอย่างก็เพราะว่าเราชอบมัน คอยากนะอันนี้”

“เด็กผู้หญิงยืนตัวตรงๆ ไซ้ไหมครับ” ผมเสริมด้วยความสงสัย

“นั่น ๆ ...มันเป็นการแก้แค้น มันมีที่มานะอย่างนี้คือ ผมชอบเด็กผู้หญิงไง มีอยู่วันหนึ่งผมเดินตามหลังเด็กไป ผมยื่นมือไปโอบไหล่ เด็กก็หันหน้ามามองเห็นเป็นคนแปลกหน้าก็เบี่ยงตัวหนี...ทำยังไงละ ผมแก้แค้นเด็กเขียนรูปออกมาให้ตัวแข็งยืนเลย ๆ จะได้ไม่หนีไปไหน...หนีผมไปไม่ได้”

“อย่าไปไหนเลยนะแม่หนู” อาจารย์กล่าวอย่างชื่นชมเอ็นดู ใบหน้าผมเต็มไปด้วยรอยยิ้ม

“ผมเปียนี้สวยนะ ผมว่ามันยิ่งใหญ่ ใหญ่กว่าระเบิดปรมาณู คนคิดผมเปียนี้ ผมว่าเก่งกว่าคนคิดระเบิดปรมาณูอีก บางคนว่าไม่เห็นใหญ่เลย ก็ผมเขายาวยุ่งก็เอามาถักรวมๆ ไว้ แต่ผมว่าไม่นะ ผมว่ามันยิ่งใหญ่มากจริงๆ”

ผมสานต่อด้วยเสียงหัวเราะในลำคอพลางแทรกคำถาม

“แล้วแมวละครับ”

อาจารย์ขีดเขียนปากกลางบนกระดาษแผ่นเล็ก ดูเหมือนจะเป็นรูปบางอย่าง แว่นตาสีเข้มประดับอยู่บนใบหน้าแต่เมื่อใดผมไม่ทันสังเกต

“ผมเป็นคนรักแมวนะ ชอบมากเลย แต่ผมเคยถูกมันกัดในร้านอาหารแห่งหนึ่ง....กัดผมเจ็บ แต่ข้างมันเอะมันอาจรักผม มันอาจแก้แค้นผม แต่รุนแรงไปหน่อย” เสียงหัวเราะน้อยๆ

คุณจะเห็นว่าปลาของผม
ปิดปาก หมายถึงไม่บ่น
พรั่นถึงความทุกข์ยาก
ต่างๆ นักจิตวิทยาเขาว่า
เราต้องระบายออกใช้ใหม่
แต่ผมเก็บไว้ไม่พูด

เลื่อนขึ้นลงอยู่ในลำคอแสดงถึงอารมณ์เบิกบาน “มีคนเขาให้ผมเขียนหมานะ ผมทำไม่ได้ ผมรักหมาเหมือนกัน แต่ไม่รู้สักพอจะเขียนได้ มันต้องรู้สึกจริงๆ อันนี้เป็นเรื่องจริงนะ เป็นสัจจะ เรื่องจริงมันต้องมีสิ่งคลอจ ผมต้องเลือกสรรสิ่งที่รู้สึกจริงๆ”

เป็นคำกล่าวที่มุ่งมั่นของอาจารย์ตอนนี้คนเริ่มทยอยเข้ามาในร้านมากขึ้นด้วยเป็นเวลาพักกลางวัน วงสนทนาเพิ่มขึ้นจากสองเป็นสาม ความเงียบเหงาจะหลบลี้ไปเสียจากที่นี่ เหล้าและอาหารถูกนำมาเติมอย่างเพียบพร้อมก่อนที่เรื่องราวจะดำเนินต่อไป

“ผมมีรูปอยู่รูปหนึ่งเขามาขอให้ผมเขียนอีก ก็อปี่รูป...ผมก็ทำไม่ได้เขียนไม่ได้อีก ถ้าทำก็ได้เงินมา ๒๐๐๐ บาทง่าย ๆ เลย แต่ผมไม่ทำ เปลือกผมไม่เอา...ผมมีสัจจะคือผมต้องมั่นใจ

เที่ยงตรงไม่ไปหลอกเขา

“ก็อย่างห้องสมุดนี้ทุก ๆ คน สะเทือนใจใครเข้ามาดูเข้ามาเห็นหนังสือ อารมณ์หายไปไหน มีนะพวกชอบดัดรูป...เห็นแก่ตัว คนพวกนี้เห็นแก่ตัว คนพวกนี้แย่มากจริงๆ ...हां”

อาจารย์สบถอย่างโกรธเกรี้ยวในอารมณ์ ก็ทั้งสองขมวดเข้าหากันอย่างพื้นเสียบเมื่อพูดถึงสิ่งที่พานพบมา

“อย่างคานธีเขาพูดไว้ว่า จิตใจที่คับแคบจะเห็นความงามได้แหละหรือนี่ เขาพูดถูก”

ความขุ่นมัวเมื่อครู่ดูจะเบาบางลง มีบางสิ่งเข้ามาแทนที่

“ศิลปะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์นะ อย่าไปทำเล่นไม่ได้...เป็นสิ่งที่สูงจริง ๆ ด้วย อย่าทำเหาะแหะศิลปะมันต้องยอมเสียสละนะ...เอาเถอะถึงมีคนพูดว่ามันไม่วิเศษวิโสนักหนา แต่ก็อย่าไปเล่นไม่ได้”

“แล้วอีกอย่างนะ อย่างผมเขียนปลาเนี่ย มีอยู่วันหนึ่งตอนผมเป็นหนุ่มผมไปหาเพื่อน เดินผ่านป่าช้า กลับบ้านเป็นหน้าร้อน ผมเห็นก้อนดินดินได้อยู่กลางถนน ไม่กลัวผีนะผมเดินเข้าไปดูใกล้ ๆ อ้อ...เป็นปลาหมอบ ดินจนฝุ่นดินหุ้มตัวหมด เป็นก้อนเลย ผมประทับใจเลยส่งใจมาจนเดี๋ยวนี้

“ปลาตัวนี้หมายถึงความทุกข์ เหมือนตัวผมมีความทุกข์ต่าง ๆ ผมลำบากนะ เดินมาเรียน จากวัดสุทธินาเดินมาเรียนที่ศิลปากร ไม่มีดังก์ พี่สาวผมก็ไม่ให้ เขาไม่อยากให้ผมเรียนเขียนรูป เขาให้ผมเรียนพิมพ์ดีด เรียนอยู่ปีหนึ่งผมพิมพ์ได้วันที่ละ ๒ ตัว...ไม่เอาแล้วเลิกเรียน”

อารมณ์ขันกลับมาสู่เราอีกครั้ง

“คุณจะเห็นว่าปลาของผมปิดปาก หมายถึงไม่บ่นพรั่นถึงความทุกข์ยากต่างๆ นักจิตวิทยาเขาว่าเราต้องระบาย

งานฝีมือเปล่งตัวของมันเอง อย่างเพชรมีคุณค่าความงามในตัว ไม่ต้องบรรยายสรรพคุณก็ได้

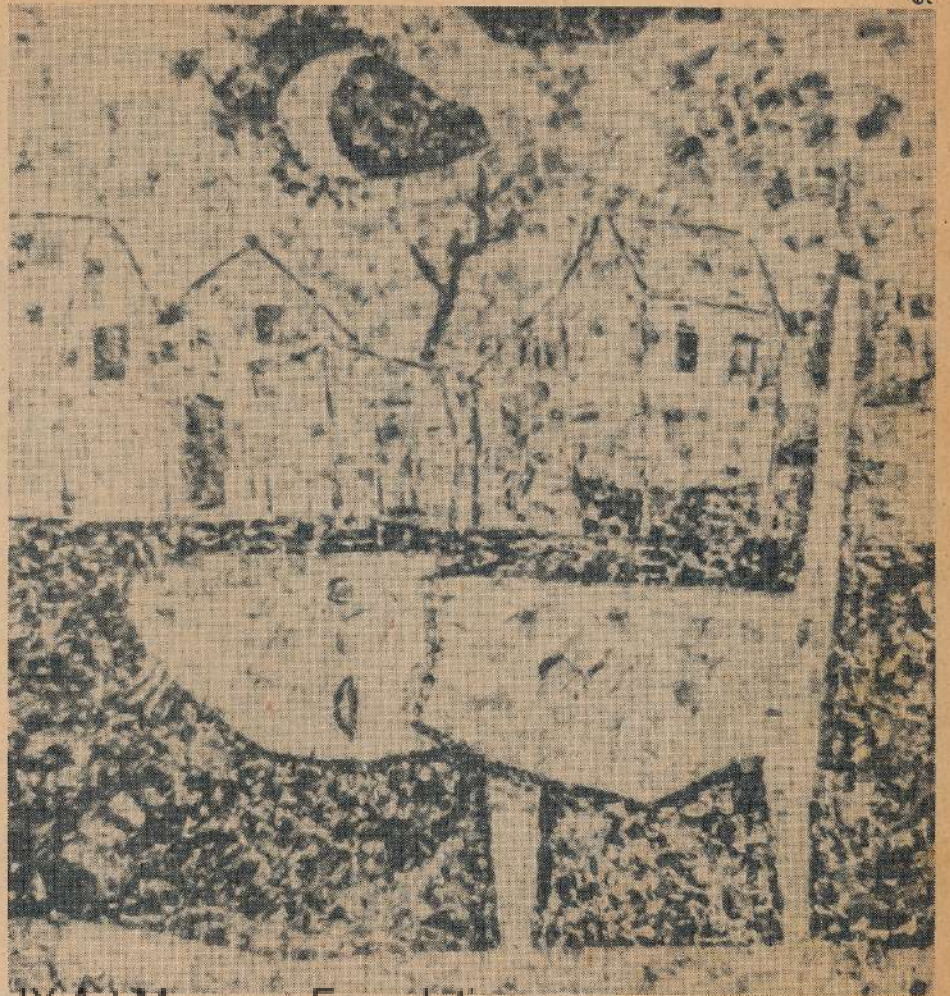
ออกไขใหม่ แต่ผมเก็บไว้ไม่พูด...ผมไม่เคยบ่นกับใคร ทุกคนต้องมีทุกข์ เราอย่าเอาความทุกข์ของเราไปให้คนอื่น หมายถึงตัวผมเองนะ”

“อาจารย์มีวิธีการทำงานอย่างไรครับ”

“ผมจะไปสกัดซีกจากของจริงก่อน ใส่กระดาษไว้ อย่างรูปบ้านคนเผ่าสุสาน แถวสีลม ผมเอามาตัดแปลง ใส่ผมเข้าไป ผมชอบเดือนหงายมีเมฆ ทุกสิ่งมีที่มาทั้งนั้น อย่างปีกาสโซว่า ศิลปินต้องรู้จักตัด รู้จักเดิม จึงจะพอดี”

การสนทนาหยุดลงอีกครั้งนี้นาน เราต่างเงียบงัน เปลี่ยนอิริยาบถให้คลายลง ผมปล่อยให้อาจารย์ครุ่นคิดบางสิ่งบางอย่างที่สะดุดลงเมื่อครู และอาจนำไปสู่เรื่องราวในอดีตที่ผ่านมาของท่าน บรรดาสิ่งรอบข้างดังว่าไม่ได้เกี่ยวข้องกับเราแต่อย่างใด ทั้งๆ ที่เสียงของผู้คนยังจ่อแจอยู่เช่นเดิม

“ผมทำงานหลายแห่ง ก่อนมาเขียนรูปผมทำให้บริษัทน้ำหวานตราสิงห์มาเรียนสินากับอาจารย์เฉลิม แล้วก็ทำให้ผมพบกับอาจารย์ทวี นันทขว้าง ผมเขียนเป็นบ้าเป็นหลังเลย ไม่หยุด...เริ่มบ้าแล้ว ชอบดูงานศิลปะ ตอนแรกผมดูไม่เป็นนะ ไม่มีความรู้ แต่ผมรู้สึกเห็นของอาจารย์ทวีที่ผมมองหามานานก็เลยไปหา อาจารย์ที่เพาะช่าง พอวันหยุดก็หอบขาตั้งกันไป ไปเขียน...บ้ากันใหญ่เลย”

Rama IX Art Museum Foundation

“ชีวิตผมเริ่มเปลี่ยนแล้ว...พอเขียนไปได้ ๖ เดือน ผมเกิดส่งแห่งชาติได้รางวัลที่ ๒ รูปนั้นแปลกนะ ท้องฟ้าใส ผมเขียนไม่รู้ตัวจริง ๆ มันรู้สึกเหมือนอยู่ในภวังค์ เป็นไปเองโดยอัตโนมัติเป็นภาพบ้านหลังจากไฟไหม้ มีต้นไม้แห่งดำ...โอ้โฮ สวย”

ตั้งแต่วันนั้นอาจารย์สุเชาว์ก็คิดที่จะเรียนศิลปะ โดยไปขอเรียนที่ศิลปากรกับอาจารย์ ศิลป พีระศรี แต่อาจารย์ศิลปให้ไปเรียนพื้นฐานฝีมือที่โรงเรียนศิลปศึกษาก่อนเป็นรุ่นที่ ๒ ซึ่งขณะนั้นมีอายุมากกว่าเพื่อนร่วมรุ่น โดยได้รับความเอื้อเฟื้อด้านอุปกรณ์จากเพื่อน ๆ นั้นเอง

“อย่างที่อาจารย์ศิลปเคยพูดไว้ว่า ศิลปินอย่าเป็นคนใจแคบ ศิลปินต้องช่วยเหลือสังคม

“รูปเด็กนี้มาแล้ว เริ่มก่อนแล้ว

ผมเขียนแค่นี้เองง่าย ๆ มีเด็กผู้ชาย มีพระจันทร์รูปหรีว หัวกะโหลกเสื่อแทนปลา ตอนนั้นผมกำลังหิวข้าว อาจารย์ศิลปบอกว่า นายเจ็กทำงานศิลปะได้นะ แต่นายเจ็กเป็นคนหยาบ จริง ๆ ด้วย ผมเป็นคนดูอะไรไม่ละเอียด คุณด ๆ แล้วก็ผ่านไป ผมจึงชอบอะไรง่าย ๆ อย่างศิลปินใหญ่เขาทำอะไรให้ดูง่ายนะ

“โอ้ศิลปะนี่ ของดีมันเปล่งตัวของมันเอง ผมเคยเห็นเด็กเขียนม้า เก่งจริงๆ ความคิดเป็นสิ่งสำคัญ ทักษะที่สำคัญตอนนี้เขาพูดกันเรื่องศิลปะเพื่อชีวิต ทำเพื่อสังคม อันนี้ดีนะผมว่า... แต่ต้องรู้สึกจริง ๆ ถ้าไม่รู้สึกงานมันเหี้ย มันลระดับลงทันที เป็นภาพประกอบ เป็นโปสเตอร์ไป เราต้องไม่หลอกตัวเอง อย่างนั้นเขาเรียกว่าอยากจะได้

“รูปเขียนของผมเหมือนเด็ก ๆ นะ ใครๆ เขาก็เหมือนเด็กปัญญาอ่อน

Rama IX Art Museum Foundation

พอผมบอกห้ามเด็กอ่อนดู เขาก็ว่าเด็กอ่อนควรจะดู แต่ผมไม่ถือเราต้องอดทน เราต้องอดทน

“ผมเอารูปส่งแกลเลอรี ไม่ห่วงเรื่องขนาด ทำตามใจชอบเลย เขามั่นใจว่าขายไม่ได้ก็วางไว้กับพื้น แต่มีแหม่มคนหนึ่งมาซื้อ เขาบอกว่าช่วยห่อรูปของเด็กคนนี้ให้ที รูปของผมนะ”

เสียงหัวเราะครื้นเครงดังขึ้นได้ ความฝั้วร้อนหลังเที่ยงจางไป ผู้คนและเสียงต่าง ๆ สร้างชา

“ความรู้สึกนี้เป็นนามธรรม ถ้าคุณมีความรู้สึกเต็มทีมันก็ออกมาเอง มันจะสมบูรณ์ได้ อย่าไปคิดมาก ผมเองค้นคว้าอยู่เรื่อย ผมทันสมัยนะ... ไม่ใช่แถมะพร้าว เฒ่ามะละกอ...ก็เหมือนกับศิลปะใครว่าแอบสแตรกต์สมัยใหม่กว่า ไม่นะ...ซูเปอร์เรียลลิสม์ก็ใหม่ ปีกัสโซก็ใหม่ มันไม่มียุค มันร่วมสมัย

กัน ใจเราต่างหากที่สำคัญ...เทคนิครองลงมา ความรู้สึกของเราต่างหากที่ไปสั่งว่าจะทำอะไร สีอะไร เทคนิคอะไร”

อาจารย์สัทธพงศ์เรื่องนี้โดยหันมาบอกผมที่เพิ่งเคยรับคำพูดทั้งหลายที่ผ่านมา

“อาจารย์ศิลป์ว่า ศิลปินที่ถูกธรรมชาติ ดูถูกของโบราณเป็นศิลปินที่แย่ คนโบราณเขาฉลาดกันนะ เห็นไหมเรายังจะแบ่งไอ้ใหม่ ไอ้โบราณการศึกษาของเก่าทำให้เราพบของใหม่ ขงจื๊อก็พูด เขาให้คุณต่อโลกมากมาย อย่างจิตรกรภาพฝาผนัง ฝีมือมันต่างกับสมัยนี้ ไปทำเขาเสียก็เยอะ...

“สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ เราต้องรู้ตัวเองว่า งานเราเป็นอย่างไร คุณงานของตัวเองให้ออกว่าเรารู้สึกอย่างไร ควรเข้าใจอย่างไร อย่าหลงอย่าหลงตัวเอง ต้องอาศัยนักวิจารณ์ที่ไม่มีอคติ แต่ต้อง

รู้ตัวเองสำคัญที่สุด อย่างพระพุทธเจ้าก็รู้ตัวเอง”

ผมกลับไปถามถึงการทำงานของอาจารย์ในขณะนี้ ซึ่งเป็นงานศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อเด็กในอีกรูปแบบหนึ่ง นั่นคือการทำตำราศิลปะเพื่อสอนเด็ก ซึ่งเป็นเรื่องที่ผมสนใจอยู่ไม่น้อย

“เรื่องนี้เราต้องวางพื้นฐานให้เด็กรู้จักศิลปะตั้งแต่เล็ก ๆ ผู้ใหญ่มีส่วนสำคัญมาก เราจะได้เด็กที่ดี วัวจำฝูงนี้สำคัญ ผู้ใหญ่อย่าทำเลไป อย่าไปเชื่อง่าย ๆ ต้องทดลองรู้ด้วยตัวเราเองนะ ต้องทำงานมาก ๆ อย่างหนึ่งคือ ต้องไม่มีอคติ อย่าหลงตัวเอง คนวางท่าไม่เท่าไร ผมว่าเป็นคำบรรยายมากกว่างานดีมันเปลี่ยนตัวของมันเองอย่างเพชร มีคุณค่าความงามในตัว ไม่ต้องบรรยายสรรพคุณก็ได้ มันอยู่แก่นั่นแหละ อัดตานั้นสำคัญต้องเข้าใจ

“ผมอายุจะ ๖๐ ปีนี้แหละ ไม่มีเมีย ไม่มีภาระอะไร ไม่มีหน้าไหนมาปลดเกษียณได้ แล้วยังตอนนี้อยู่ดีใหญ่ๆ ยังทำงาน ยังเขียนอยู่ โอโห...จะบ้าตายอยู่แล้ว แต่ผมไม่คิดถึงเงินทองเลย นี่ล่ะ...งานแห่งชาติปีนี้ผมก็จะส่ง มันต้องลองดู บางคนเขาว่าผมคิดยังไม่ยอมให้คนรุ่นหลัง รุ่นลูกมาตัดสิน แต่ผมไม่คิดนะ ผมถือว่าผมเป็นศิลปินต้องร่วมแสดงงานศิลปะ ทำงานศิลปะต่อไป ต้องทุ่มสุดชีวิต อาจารย์ศิลป์ กล่าวว่า งานศิลปะต้องเผยแพร่สู่คนอื่น ต้องมีสนามแสดงผลงาน”

ผมพบอาจารย์ในวันต่อมาเพื่อเก็บภาพผลงานของท่านที่ได้ทำมาตลอดทั้งชีวิต โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคุณพีระ ดิษฐบรรจง ซึ่งอาจารย์แนะนำว่า “เพื่อนผม” คุณพีระสนใจงานของอาจารย์มากถึงขนาดตามหาและเก็บสะสมงานของท่านที่พลัดพราก

ไปตามแคลเลอร์ี่ต่าง ๆ มีประมาณไม่ต่ำกว่า ๓๐ ชิ้น ทำทางของอาจารย์เหมือนดังมีไฟฟอนปะทุขึ้นมาพรวดแต่ว่า “งานเยอะ โอ้โห...ผมจะบ้าตายแล้ว ผมจะบ้าตาย แสดงงานย้อนหลังได้นะนี่จริงๆ ผมจะบ้าแล้ว”

ผมมิได้กล่าวสิ่งใดอีก เพียงเฝ้าชื่นชมผลงานที่ท่านได้สร้างสรรค์ไว้ ในใจผมอึ้งเอิบและตื่นตันอย่างบอกกล่าวไม่ได้ ความคิด จิตวิญญาณ และชีวิตของท่าน ผมซาบซึ้งแล้วจากภาพที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าภาพแล้วภาพเล่า และศิลปินในชุดสีเทาผู้มีความอดทนต่อชีวิตที่ผมได้รู้จัก ยังคงทำงานศิลปะ และยังคงต่อสู้ชีวิตอีกต่อไป ถึงแม้ว่าวัยของท่านได้ล่วงเลยมามากแล้วก็ตาม

“ไม่มีใครกล้ามาเกียติผมหรือ ผมยังทำงาน ไม่เลิก”

แต่เดี๋ยวยังเสียดแทงผืนฟ้า ผืนดินอยู่เบื้องนอก และคล้อยไปตามกาลเวลาล่วง บางสิ่งบางอย่างยังคงอยู่เหมือนหนึ่งเป็นนิรันดร์ดังเช่นที่พบและรู้สึกในวันนี้

สุเชาว์ ศิษย์เคนส เกิดในกรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ ในครอบครัวชาวจีน เมื่ออายุได้ ๑๒ ปี บิดามารดาต้องเดินทางกลับสู่ประเทศจีน และทั้งสองก็ได้เสียชีวิตลงในเวลาต่อมาไม่นานนัก ทำให้ท่านต้องกลายเป็นกำพร้าตั้งแต่วัยเยาว์

พี่สาวซึ่งมีอายุมากกว่า ๑๐ ปี ได้รับอุปการะเลี้ยงดูต่อมา โดยส่งให้เรียนในโรงเรียนอัสสัมชัญจนจบชั้นมัธยม ๘ เมื่ออายุ ๑๗ ปี หลังออกจากโรงเรียนแล้ว ก็เริ่มทำมาหากินในหลาย ๆ อาชีพตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี เปลี่ยนงานอยู่เรื่อย ๆ ขณะเดียวกันก็ชอบเขียนรูปวาดลายเส้น และสนใจในงานศิลปะต่างๆ

โดยเจตนาจิตรกรรม

จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้พบกับอาจารย์ เฉลิม นาคีรักษ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ศิลปะคนแรกของท่าน และปีต่อมาได้ศึกษาศิลปะ การเขียนรูปสีน้ำมัน จากอาจารย์ทวี นันทขว้าง จากจุดนี้ทำให้อาจารย์สุเชาว์ หันเหกายใจทั้งหมดของท่านให้กับงานศิลปะอย่างจริงจังตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา หลังจากนั้นเพียง ๖ เดือนก็ได้รางวัลที่ ๒ จากการส่งงานเข้าประกวด ในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔ โดยที่ขณะนั้นยังไม่ได้เป็นนักศึกษาศิลปะในสถาบันใด ซึ่งถือว่าเป็นก้าวสำคัญในการเข้ามาสู่วงการศิลปะ

และจากจุดนี้เองทำให้อาจารย์สุเชาว์ ได้กลายเป็นนักเรียนศิลปะอย่างเต็มตัว โดยเริ่มที่โรงเรียนศิลปศึกษา และเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นลูกศิษย์คนหนึ่งของศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี อายุขณะนั้นประมาณ ๒๗ ปีแล้ว พี่สาวและเพื่อนสนิทอีกสองคนได้ช่วยเหลือให้อาจารย์มาตลอดจนจบการศึกษา เคยเป็นอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึง ๔ ปี เป็นอาจารย์พิเศษสอนศิลปะ และได้เขียนหนังสือชื่อ “ศิลปะเข้าใจง่าย”

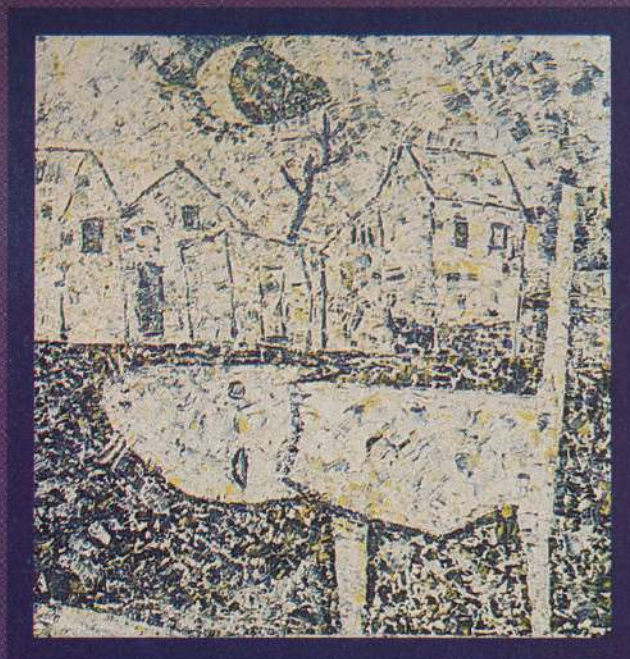
แม้ว่างานศิลปะของอาจารย์สุเชาว์จะเป็นที่รู้จักกันดีในแวดวงศิลปิน แต่กลับไม่ประสบความสำเร็จพอที่จะยึดถือเอาเป็นอาชีพหากินได้ งานของอาจารย์มักจะถูกมองว่าเป็นงานในลักษณะแบบเด็กอยู่เสมอ ซึ่งเป็นการมองแบบเข้าใจผิดโดยแท้ อาจารย์ทำงานด้วยความคิดสร้างผลงานออกมาในรูปแบบศิลปะสากลร่วมสมัย ทว่าในบางรูปแบบยังไม่เป็นที่รู้จักในประเทศไทยกันเท่าไรนัก

งานของอาจารย์สุเชาว์ได้รับอิทธิพลจากงานจิตรกรรมของศิลปินในยุโรปหลายคน แต่สิ่งสำคัญคือไฟชีวิตของท่านเองที่ดูเหมือนว่าจะกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับผลงานที่ท่านได้กล่อมเกลาให้มีลักษณะเป็นของตัวเอง ศิลปะถูกสร้างขึ้นมาจากความสูญเสียแม้ว่ามันจะมองดูว่าเป็นความสุขอันใด ชีวิตและงานของอาจารย์สุเชาว์ก็เป็นเช่นนั้น ความเหงา ความโดดเดี่ยว ไร้ที่พึ่งพา การดิ้นรนต่อสู้อย่างมีน้ำอคน้ำทนมาตลอดชีวิต ถูกแปรและผลักดันออกมาสู่ผืนผ้าใบด้วยสีเส้นรูปทรงต่างๆ

อาจารย์ส่งผลงานเข้าร่วมแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติแทบทุกครั้ง และในนิทรรศการที่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารต่าง ๆ จัดขึ้น ครั้งล่าสุดท่านรวบรวมผลงานจัดแสดงงานเดี่ยวที่ หอสมุดเนลสัน เฮย์ สุรวงศ์

ปัจจุบันอาจารย์สุเชาว์ ศิษย์เคนส เป็นศิลปินอิสระ ผู้ทุ่มเทชีวิตทำงานศิลปะอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย นอกจากการเขียนรูปแล้ว ยังทำงานเกี่ยวกับหนังสือ โดยร่วมแต่งตำราเกี่ยวกับศิลปะสำหรับเด็กให้กับกระทรวงศึกษาธิการด้วย

และอีกไม่นานผลงานของท่านก็จะปรากฏร่วมอยู่ในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งต่อไป

ผลงานศิลปะ โดย: สุเชาว์ ตีชยัคเนต

Rama IX Art Museum Foundation

